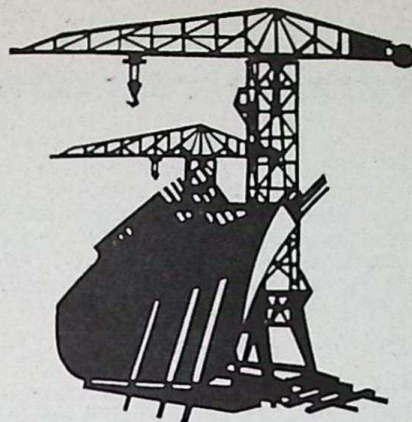

BOELE-NIEUWS

N.V. BOELE'S SCHEEPSWERVEN EN MACHINEFABRIEK - BOLNES

IN MEMORIAM

Op 5 augustus 1959 des avonds te zeven uur overleed te zijnen huize te Slikkerveer de heer ir. P. Boele, directeur van onze vennootschap. Aan de vooravond van de dag waarop werf en fabriek na de vakantie weer tot volle activiteit zouden komen, eindigde zijn activiteit voor ons bedrijf.

Bracht zijn langdurig ziekbed mede, dat hij het laatste jaar slechts van verre zijn invloed kon doen voelen en moest hij zich, voor wat het persoonlijk contact betreft, bepalen tot enkele bezoeken, de telefoon was voor hem mede het instrument om de gang van zaken op de voet te volgen. Uiteraard naast datgene wat hem direct kon worden overgebracht.

Zijn heengaan treft niet alleen zijn gezin, zijn familie en zijn persoonlijke vrienden, maar ons allen als werknemers. Had hij niet een levendige belangstelling ook voor de persoonlijke omstandigheden van velen?

Hij bereikte de leeftijd van 63 jaar. Geboren op 31 juli 1896, studeerde hij aan de Technische Hogeschool te Delft en behaalde hij het ingenieursdiploma aan de Afdeling Scheepsbouw. Op 5 maart 1926 werd hij benoemd tot adjunct-directeur en op 30 juni 1930 tot directeur.

Aan een grote verscheidenheid van problemen gaf hij in de volgende jaren zijn aandacht en zijn werkkraft.

Ook buiten ons bedrijf ging zijn belangstelling, zo was hij geruime tijd lid van de Ridderkerkse Gemeenteraad en Commissaris van de Reederij N.V. van der Schuyt-Van den Boom-Stanfries. Verder was hij lid van de Rotary-club.

Eerlijkheid en oprechtheid stelde hij zich als leefregel en hield dit voor aan allen die met hem werkten.

Voor degenen die zijn periode van lichamelijke achteruitgang van meer nabij meemaakten, was hij ook daarin een voorbeeld.

Zaterdag 8 augustus voerde zijn laatste gang naar de begraafplaats Rusthof te Ridderkerk. Een overgrote menigte gaf van belangstelling blijk. Zeer

vele werknemers, jongeren en ouderen, ook zeer veel gepensioneerden, alsmede directie-vertegenwoordigers van andere bedrijven, omringden de aula toen hier de heer G. J. Boele als eerste sprak. Hij dankte in gevoelvolle woorden zijn vader voor de zorg, welke hij zijn gezin steeds had toegedragen. In ruimer verband dankte hij allen die zijn vader bij zijn leven, zowel in zijn werk als in zijn ziekte, hadden bijgestaan. Een zwager van de overledene sprak namens de familie. De heer A. Volker sprak als commissaris van de N.V., terwijl een persoonlijk vriend eveneens waarderende woorden sprak.

Door vertegenwoordigers van de verschillende afdelingen van ons bedrijf werd de kist naar de groeve gedragen en neergelaten. Een schat van bloemen dekte het familiegraf.

De heer P. C. Boele dankte hier voor het onderhouden medeleven.

De heer ir. P. Boele is niet meer. Zijn nagedachtenis zal bij ons in hoge ere en goede herinnering blijven. Hij ruste in vrede.

Verslag vergadering Ideeën-Commissie op 25 aug. 1959

Idee No. 304

Inzender heeft een nieuwe ingiettafel ontworpen voor alle soorten metalen met verstelbare platen voor verschillende diameters en een verstelbaar aanzetstuk om de metalen vast te klemmen. Dit is een uitstekend idee, waardoor de werkwijze wordt verbeterd.

Beloning f 75,-.

Idee No. 305A

Voorgesteld wordt hijsogen aan of op secties zodanig te veranderen, dat de sectie in schot ten opzichte van de helling komt te hangen. Op de tekenkamer zal worden nagegaan of dit mogelijk is en of dit voorstel voordelen heeft. Na dit onderzoek komt dit voorstel opnieuw in de ideeën-commissie.

Idee No. 305 B en C

Gevraagd wordt boutentollen 2 x per week te reviseren en oliedrukpompen niet op gereedschappenning maar op bazenbon uit te geven. Dit zijn geen ideeën en komen derhalve niet in aanmerking voor een beloning.

Idee No. 306

De inzender van dit idee stelt voor een beugel met stalen pen aan te brengen op de draadschijven van torenkranen. Dit zou ijsafzetting moeten voorkomen. De ideeën-commissie is er niet van overtuigd of dit afdoende zal helpen. A.s. winter zal er één worden beproefd. Voorlopig wordt een aanmoedigingspremie van f 2,50 toegekend.

Idee No. 307

Dit voorstel is een ander nagelvuur. Het is geen nieuw idee en is voorheen al eens geprobeerd. Het bleek geen verbetering te zijn. Dit voorstel komt niet in aanmerking voor een beloning.

Idee No. 308

Voorgesteld wordt een plug te maken, onder het carter van de tandwielkast van de hijsbeweging van torenkraan 5. Hierdoor kan de vuile olie voldoende weglopen. Inderdaad is gebleken dat de plug niet op het laagste punt zat. Een beloning van f 10,— wordt toegekend.

Idee No. 309

Dit is een voorstel om de bodem van de sleuf, waar de voedingskabel van torenkraan I in ligt, te vervangen door spijlen. Hierdoor kan het vuil naar beneden rollen. Dit idee zal op wat eenvoudiger wijze worden uitgevoerd, door gaten in de bodem te branden. Dit idee wordt beloond met f 5,—.

Idee No. 310

De aandacht wordt gevestigd op een laskap. Daar deze kap normaal in de handel verkrijgbaar is, kan dit niet als een idee worden beschouwd. Dit voorstel wordt niet beloond.

Idee No. 311

Voorgesteld wordt op de magnetische boorstand een elektrische boortol te gebruiken in plaats van een luchttol. Het gebruik van een elektrische boortol heeft in het algemeen het nadeel, dat bij onoordeelkundig gebruik, deze snel doorbranden.

Ditzelfde nadeel bestaat dus indien op de magnetische boorstand gebruik zou worden gemaakt van een elektrische tol.

De nu toegepaste luchtboortol kan nooit overbelast worden. Een beloning wordt niet toegekend.

Idee No. 312

Inzender stelt voor de wringijzers uit de bestaande dopsleuteldozen te vervangen door precisie wringijzers.

De voorgestelde torsiemeter is weliswaar buitengewoon eenvoudig van constructie, echter tevens zeer kwetsbaar, dus praktisch niet bruikbaar.

Ook kan bij deze constructie niet gerekend worden op een constante aanwijzing.

Daar dit idee praktisch niet uitvoerbaar is, kan geen beloning worden toegekend.

Idee No. 313

Inzender stelt voor oude autobanden in stukken te zagen en deze te gebruiken bij het transport van zware roeren ter bescherming van de stalen stroppen.

Dit is geen juist idee. Voor de bescherming van de stroppen wordt lood gebruikt.

Een beloning kan niet worden toegekend.

Idee No. 314

Voorgesteld wordt een stevige kraanbak voor het werken aan de voor- of achterstevan.

Dit plan is praktisch niet uitvoerbaar.

Het hijspunt van de bak is bij deze constructie uit het midden, waardoor een labiel evenwicht ontstaat. De bak zal praktisch altijd scheef hangen.

Een aanmoedigingspremie van f 2,50 wordt toegekend.

Idee No. 315

De inzender van dit idee stelt voor naast de kottersstoelen voor het kottieren van schroefasboutgaten een stoel te maken, waarvan hij een schets heeft gemaakt.

Daar dit idee geen voordeel heeft, zal het niet worden toegepast.

f 2,50 aanmoedigingspremie wordt toegekend.

Idee No. 316

Voorgesteld wordt om bij de plaatsaarmachine 405, geleiders met stootblok te maken om plat op lengte te knippen.

Dit is geen nieuw idee.

Een aanmoedigingspremie van f 2,50 wordt toegekend.

Idee No. 317

Door inzender is een apparaat op de draaibank gemaakt voor het draaien van een partij schroefasmutsen.

Dit is een praktische toepassing van een bestaand idee en wordt beloond met f 25,—.

Idee No. 318

Voorgesteld wordt rubberbescherming aan te brengen op de werkbakken.

Dit voorstel is geen idee en kan niet beloond worden.

Idee No. 319

Inzender heeft voor het snijden van zeer fijne draad op draadstangen een snijplaatje gelast op een beitelschacht. Het resultaat is prima.

Een beloning van f 25,— wordt toegekend.

DE STOOMTURBINE

II

In ons eerste artikel hebben wij het een en ander over het schoepenwiel gelezen, geïllustreerd met een paar schetsen en nu zal het tweede deel gaan over de doorstroming van stoom door straalbuizen. Wij zullen eens nagaan hoe groot in een bepaald geval de stromingssnelheid van stoom wordt. Hier toe veronderstellen wij stoom in een ruimte waarin een zekere druk heerst, die hoger is dan de druk van de omgeving. De beschouwde stoom, die ten opzichte van de omgeving in rust is, bezit tengevolge van de in de ketel opgenomen warmte een hoeveelheid A.V.P. (Arbeidsvermogen van Plaats). Maakt men nu een opening vrij, dan stroomt stoom door het drukverschil naar buiten, expandeert en verkrijgt A.V.B. (Arbeidsvermogen van Beweging), of wel kinetische energie genaamd. Indien nu tijdens deze expansie geen warmtewisseling met de omgeving plaatsheeft, (men noemt dit een Adiabatische expansie), dan ligt het voor de hand dat een deel van de in de stoom opgehoopte warmte-energie gebruikt is voor het opwekken van de stromingssnelheid. Dit is inderdaad ook het geval, want de stoom heeft na de uitstroming een lagere druk en temperatuur gekregen, d.w.z. het A.V.P. is afgenomen. Hieruit volgt dus dat stroming van stoom een proces is waarbij een deel van de in de stoom opgehoopte warmte-energie omgezet wordt in kinetische energie. Volgens de wet op het behoud van arbeidsvermogen moet dan het verkregen A.V.B. gelijkwaardig zijn aan de hoeveelheid onttrokken warmte. Uiteraard zal dus de uitstromingssnelheid afhankelijk zijn van het verschil in warmtefunctie van de stoom voor en na de expansie. Dit verschil duidt men aan met de letter H en men noemt het de WARMTEVAL. Stel nu dat men G.kg.stoom door een straalbuis laat stromen en dat de warmteval H-kcal/kg bedraagt, dan is de vrijgekomen warmte $H \times G$ kcal en deze zijn gelijkwaardig aan $427 \times G \times H$ kgm. Is de uitstromingssnelheid c m sec, dan bezit G.kg stoom een A.V.B. gelijk aan $\frac{G}{2} \times c^2$ kgm.

$$\frac{1}{2} \times \frac{G}{9,8} \times c^2 = 427 \times G \times H.$$

Hieruit volgt:

$$c^2 = 2 \times 9,8 \times 427 \times H$$

$$c = 91,5 \sqrt{H}$$

Deze formule staat bekend als de formule van Zeuner.

Idee No. 320

Voorgesteld wordt bij de boorstelling in de ijzerloods een kast met waterpomp en slangen te plaatsen, in plaats van dit materiaal te halen. Dit is geen idee.

Een beloning wordt niet toegekend.

Idee No. 244

Dit is nog een idee dat behandeld is in de vergadering van 12 juni 1957, waarvan eventueel de beloning nader vastgesteld zou worden.

Voorgesteld werd het blok van torenkraan 5 te verzwaren met ijzeren platen, om daardoor bij wind het slingeren te vermijden.

Hiervoor wordt alsnog een beloning van f 10,— toegekend.

De werkelijke uitstroomsnelheid is kleiner dan de formule aangeeft, omdat de wrijvingsverliezen buiten beschouwing zijn gelaten. Deze zijn afhankelijk van (het kwadraat van) de stroomsnelheid en van de meer of minder gladde binnenoppervlakte van de straalbuis.

Dat de stoom grote snelheden kan verkrijgen toont het volgende voorbeeld. Wij veronderstellen adiabatische expansie van 13 kg/cm². (temp. 300 graden Cels.) tot 0,1 kg/cm² en 45 graden Cels. De warmteval bedraagt dan 200 kcal/kg stoom, zodat:

$$c = 91,5 \times \sqrt{200} = \text{ca. } 1300 \text{ m/sec.}$$

Dit komt overeen met ca. 4700 km/uur.

Men kan zich de vraag stellen of afgezien van verliezen, de stoom bij Adiabatische expansie onder alle omstandigheden een snelheid bereikt, zoals uit de formule van Zeuner volgt. Deze vraag moet ontkennend beantwoord worden in verband met het bijzondere gedrag van de stoom tijdens de expansie. Wij zullen dit toelichten.

Stel: men laat stoom uitstromen door een buis met constante doortocht, een zg. rechte buis. De druk voor de buis, de zg. begindruk, houdt men constant op 10 kg/cm². De druk achter de buis, de zg. einddruk, houdt men aanvankelijk op bijv. 9 kg/cm², zodat de stoom met een zekere snelheid uitstroomt. Verlaagt men de einddruk tot 8 kg., dan neemt de stromingssnelheid toe. Deze snelheidsvermeerdering gaat echter niet onbeperkt door bij een verdere verlaging van de einddruk. Men kan nl. wiskundig aantonen, dat bij een einddruk van 5,7 kg/cm² de grootste snelheid bereikt wordt. Men noemt dit KRITIEKE snelheid, aangeduid met ck en deze bedraagt ca. 450 m/sec. De verhouding

$$\frac{5,7}{10} = 0,57 \text{ noemt men de KRITIEKE DRUK-VERHOUDING.}$$

Bij verdere verlaging van de einddruk tot onder 5,7 kg/cm², neemt de stromingssnelheid bij expansie in een rechte buis niet meer toe. Dit merkwaardige feit vindt zijn oorzaak in het volgende. Tijdens de expansie neemt het soortelijk volume van de stoom doorlopend toe. De doortocht van de buis blijft echter constant, zodat de expansie zich maar gedeeltelijk in de buis kan voltrekken tot de druk gelijk is geworden aan 0,57 van de begindruk. Is de einddruk echter lager, dan voltrekt de verdere expansie zich min of meer, explosief buiten de buis. De stoom wordt dan niet meer door de buis geleid en stroomt in alle richtingen uit. Het hiervoor benodigde A.V.B. is verloren voor het doen toenemen van de stromingssnelheid in de asrichting van de buis.

Wil men de stromingssnelheid opvoeren tot boven de 450 m/sec., dan moet men zorgen dat de stoom in de buis tot de einddruk kan expanderen. De warmteval wordt dan geheel benut voor het doen toenemen van de stromingssnelheid in de asrichting van de buis. Omdat tijdens de expansie zowel het soortelijk volume van de stoom als de stromingssnelheid toeneemt, moet men de doortocht van de buis zodanig kiezen, dat deze op ieder punt hiermede in overeenstemming is en de stoom de buis steeds geheel vult.

Op deze wijze verkrijgt men een regelmatige stroming zonder schadelijke wervelingen.

In dat geval krijgt de stoom theoretisch een snelheid zoals die berekend wordt met de formule van Zeuner.

De volgende keer verder.

H.

(Geschreven met gebruikmaking van: Calorische werktuigen, Ir. Knop en J. Lahey)

VOETBALNIEUWS

BELANGRIJKE WEDSTRIJD

Op 7 juli jl. waren wij getuigen van de wedstrijd „De Combinatie” — „Boele I”, welke werd gespeeld op het RIJSOORD-terrein. Voor BOELE I was dit een beslissingswedstrijd want winst en zelfs een gelijkspel betekende voor hen het kampioenschap. Vol goede moed trokken wij naar Rijsoord, doch al spoedig bleek dat dit een erg moeilijke wedstrijd zou worden. Het rijkelijk door diverse koebeesten bemeste toegangspad leidde ons naar een veld, waarop elke lijn ontbrak waaraan een grasveld de naam van voetbalterrein ontleent. Slechts de beide goals en een paar elastisch teruggetrokken koeien trachtten het decorum wat op te houden. Gelukkig ontstonden er geen disputen over het al dan niet uit zijn van ballen (dit was in de meeste gevallen dan ook niet aan twijfel onderhevig) en dat danken wij aan de goede leiding van scheidsrechter de heer Kok, bijgestaan door o.a. de heer G. Huizer als grensrechter. Na een plaatje van de (wat wij toen echter nog niet wisten) kampioensploeg, werd om 19.06 uur afgetrapt nadat de toss gewonnen was door de Combinatie.

DE EERSTE HELFT

Al spoedig bleek dat onze mensen plannen hadden de benodigde punt en zo mogelijk beide punten in de wacht te slepen. In de 7e minuut ging een keihard schot rakelings over het doel van de tegenpartij op welker helft de wedstrijd zich toen voornamelijk afspeelde. Toch duurde het nog tot de 17e minuut alvorens J. Valster de score kon openen, 1—0 voor BOELE. Nu begon een verbeterde strijd van de Combinatie-mannen om de gelijkmaker en de strijd ging meer gelijk op. In de 34ste minuut echter schoot wederom J. Valster keihard tegen de paal van het Combinatiedoel en drongen onze mensen de tegenstander meer en meer in de verdediging. Deze ploeg liet het er echter niet bij zitten en gaf goed partij. Zo kon in de 41ste minuut G. J. ter Horst op het nippertje vanaf de doellijn redden, nadat de uitgelopen keeper was gepasseerd. Hiermee vervloog de hoop op de gelijkmaker. Twee minuten voor de rust bracht J. Valster de stand op 2—0 en een minuut later maakte J. Paardekam er na een prachtige voorzet van H. Vught, er zelfs 3—0 van.

HET SLEUTELINCIDENT.

Iedereen verlangde nu naar een opfrissing en een nabeschouwing van deze voor onze mensen gunstig verlopen eerste helft. Het was dan ook een hele teleurstelling, toen bleek dat de sleutel van het aan ons elftal ter beschikking gestelde kleedhok, zoek was. Nadat iedereen aan iedereen de schuld had gegeven was de rust om en moesten onze spelers al dan niet uit hun humeur, weer het veld in.

LAATSTE HELFT.

Om 20.05 uur werd de wedstrijd hervat en na zeven minuten spelen werd door H. van Vugt de stand op 4—0 gebracht. Of het nu kwam door vermoedheid of dat onze mensen zeker waren van de overwinning, het blijft een feit, dat deze helft het toneel van de strijd werd verlegd naar de zijde van

het BOELE-doel. Dit werd dan ook in de 17de minuut na de rust doorboord, stand 4—1. Daarmee was echter de strijd nog lang niet beslist. Ook bij de Combinatie begon de vermoeidheid te tellen en wij hadden de indruk, dat dit minder het geval was bij ons elftal.

Na 38 minuten spelen in deze laatste helft wist J. Paardekam de stand zelfs op 5—1 te brengen en daarbij is het gebleven.

De opstelling was:

Doel: Van Heek
Achter: A. Bode J. van Beek
Spil: G. J. ter Horst
Midden: H. de Jong P. van Dongen
Voor: J. Paardekam, J. Valster, H. van Vugt,
F. Vermeulen en R. van Beek
Reserves: J. ten Have, G. Brands, G. Pijl.

Op 29 augustus reisde het eerste elftal naar Amsterdam, waar het deelnam aan het O. & O. toernooi, waarvan niet het leger maar de NDSM de organisatie in handen had. Gevraagd aan de heer P. de Weyer wat O. & O. betekent en hoe wij daar verzeild raakten, kregen wij de volgende uiteenzetting:

Het O. & O.-toernooi wordt jaarlijks georganiseerd door de NDSM en de afkorting betekent Overkant en Omstreken. Dit vanwege het IJ zie je.

Nu ligt Bolnes wel niet in de omstreken van de overkant, maar wij zijn met die mensen in contact gekomen toen na het behalen van het kampioenschap in 1957 ons elftal een reisje heeft gemaakt naar Amsterdam. Elke keer wanneer zich dat voordoet proberen we 's middags te spelen. Ook die keer, wij namen contact op met de NDSM en werden prompt uitgenodigd mee te spelen in het toernooi. Prompt sleepten we de overwinning en de beker in de wacht. Datzelfde deed zich voor in 1958, toen wij weer meespeelden. Ons kampioenselftal verscheen ditmaal echter met 5 invallers en zo lukte het niet de beker voor de derde maal en definitief in handen te krijgen.

Tegen N.D.S.M. verloren we met 1—0, T.O.B. klopte ons met 4—1 en de derde wedstrijd tegen D.C.R. wonnen we eindelijk weer eens en wel met 1—0.

De wisselbeker ging nu naar N.D.S.M.

JUBILEA

20 juni 1919 trad op 22-jarige leeftijd in dienst van ons bedrijf de afschrijver-ijzerwerker A. Huizer. Dit was niet zijn eerste kennismaking met de scheepsbouw. Reeds op 12-jarige leeftijd was hij in dit vak begonnen en wel op de werf van de Wed. C. Boele te Slikkermeer. Deze werf was ontstaan uit een afsplitsing van het bedrijf, waarvan het onze de voortzetting is. In 1920 is

het opgeheven. — Het was gelegen achter het woonhuis Ringdijk 466.

De heer Huizer is er een goede leerling geweest, dat is in latere jaren wel gebleken. Bij ons heeft hij zich ontplooid tot de vakman bij uitstek. Met dit vakmanschap als basis, maakte hij carrière. Na het voormanschap in de scheepsbouwloods werd hij per 1 juni 1952 tot tariefcalculator voor de scheepsbouw aangesteld. Ook hem werd op de feestdag door de directie thuis het gouden polshorloge aangeboden. Wij hopen nog de resterende jaren van zijn kunde en inzicht te profiteren.

30 juni herdacht de heer J. Bode het feit, dat hij 40 jaar in dienst van ons bedrijf werkzaam was. De directie bezocht hem thuis en bood hem het gebruikelijk jubileumgeschenk aan.

In de machinefabriek heeft hij zich een zeer aparte plaats veroverd, niet alleen door zijn instelling ten opzichte van zijn werk, maar ook door zijn grote vakbekwaamheid.

De afgelopen maanden waren voor hem door een ernstige ziekte niet makkelijk, maar thans is hij weer „de oude”.

Hij hoopt en wij met hem, in ieder geval de 50 jaar vol te kunnen maken.

15 augustus vierde de heer P. M. van Zuilekom de dag, dat hij 40 jaar geleden, op 18-jarige leeftijd bij ons bedrijf in dienst trad.

Hij werd toen geplaatst bij de administratie.

Thans vervult hij de functie van boekhouder-kassier.

Op een die dag gehouden receptie sprak de directie hem toe en dankte hem voor de ijver en plichtsbetrachting door hem in zo ruime mate in het bedrijfsbelang gegeven. Velen feliciteerden hem op deze druk bezochte jubileumviering.

Op 25 augustus herdacht de heer W. Kreuk, dat hij 40 jaar aan ons bedrijf verbonden was. De directie bezocht hem thuis en bood hem het jubileumcadeau aan.

Feitelijk was 28 juli de officiële datum, maar dit kwam niet zo best uit met de vakantie. We zouden dit jaar zijn 50-jarig jubileum hebben kunnen vieren, want als jongen van 13 jaar reeds kwam hij voor de eerste maal bij ons bedrijf werken.

Na 2 jaar zocht hij het, in verband met een verwonding aan zijn arm in een ander vak dan de scheepsbouw, maar 28 juli 1919 kwam hij toch weer terug. Na jaren ijzerwerker te zijn geweest, werd hij belast met het toezicht over het oud ijzer en bepaalt hij wat nog waarde heeft en wat voor schroot weg kan. Zo zien we hem altijd goedgemoed over de gehele werf lopen.

Wij wensen hem nog vele jaren van goede gezondheid toe.

WAT IS HERNIA? (II)

De beweging van het borstgedeelte is beperkt door de hier — beweeglijk — bevestigde ribben. Twee gedeelten van de wervelkolom, het halsgedeelte en het lendengedeelte, zijn dus relatief het meest beweeglijk. En het is in deze twee gedeelten dat nu juist de stoornissen voorkomen, die als hernia bekend staan.

Bij elke beweging wordt dus een druk uitgeoefend op de elastische tussenwervelschijf. Normaal kan deze dit zeer goed verdragen en veert na elke drukwijziging weer in de normale stand terug. Indien echter de constructie van de tussenwervelschijf wordt beschadigd, zoals mogelijk is door een inwerkend letsel (bv. bij een auto-ongeluk, een val van een trap etc.) dan is de elasticiteit in een bepaald gedeelte van de ring verminderd. De beweging van de wervels onderling zal hierdoor ter plaatse van de beschadiging worden geremd: 1e. door de pijn, 2e. door de spanning, welke de omliggende spieren zullen gaan vertonen om de beweging zoveel mogelijk te beperken en het herstelproces door rust te bevorderen. Deze twee processen zijn nauw verbonden. Daar elke beschadiging bovendien leidt tot bloedingstoring, en weefsel, dat met bloed is verzadigd, brosser en stijver is, geeft ook dit verstarren van de beweging; dit is uiteraard een nuttige reactie.

Indien in de wervellichamen een ontstekingsproces aanwezig is, zoals dat gebeurt bij tuberculeuze processen; of als in

een wervellichaam een uitzaaiing voorkomt van een kwaadaardige tumor, komt het op dezelfde wijze tot een verstarren, primair door de spierspanning om het getroffen gebied, later door de verwoesting van de structuur, die deze ontstekingen en tumoren teweegbrengen. Hierbij is dus vnl. de wervel zelf betrokken.

Er zijn velerlei van deze mogelijkheden. Tyfus bv. kan ook aanleiding zijn voor een dergelijke wervel-bot-ontsteking. Evenals bij een „knielje” kan het trauma (letsel) reeds geruime tijd tot rust zijn gekomen, terwijl toch de beweeglijkheid van de wervellichamen ten opzichte van elkaar nog sterk beperkt blijft. Dit is dan bv. soms het gevolg van een inklemming van de papierdunne kraakbeenschijfjes, welke in de tussenwervelgewrichtjes aanwezig zijn. Vandaar dat een zgn. „hernia” soms na een onwillekeurige beweging vrijwel op slag vanzelf kan verdwijnen, evenals wij dat zien bij een ingeklemde meniscus bij een „knielje”. Deze toevallige beweging kan bv. plaatsvinden gedurende een periode van bedrust; temeer waar hierbij de kramptoestand van de om het trauma gearrangeerde spieren bij het verdwijnen van de oorzakelijke pijn wordt opgeheven. Dit is ook m.i. in vele gevallen de verklaring van het tot verdwijnen brengen van de „hernia”-klachten door manipulatiebehandeling.

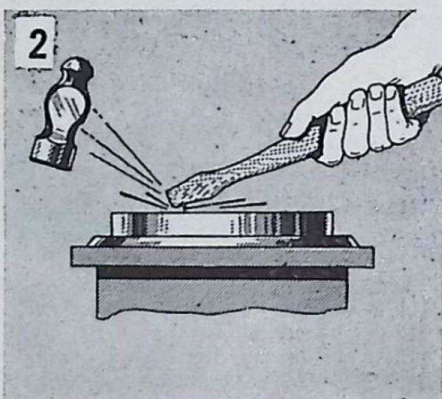
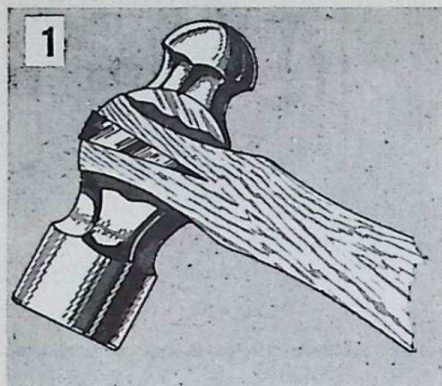
Er zijn nog zeer vele andere oorzaken mogelijk voor het voorkomen van rugpijn. Enkele hiervan wil ik nog voor u de revue laten passeren.

M.

(Wordt vervolgd)

Wij beseffen heel goed, dat voor u de ondervolgende „Tips” geen waarde hebben, omdat het allemaal OUDE KOEK is. Toch drukken we ze hier af, voor al die anderen!

gereedschap

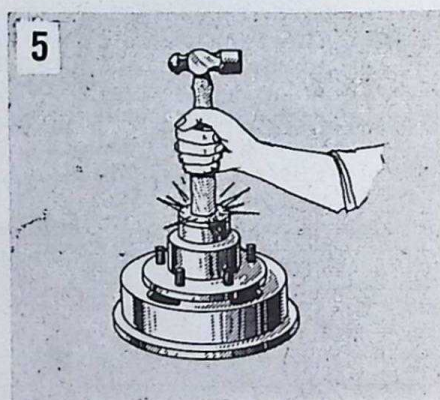
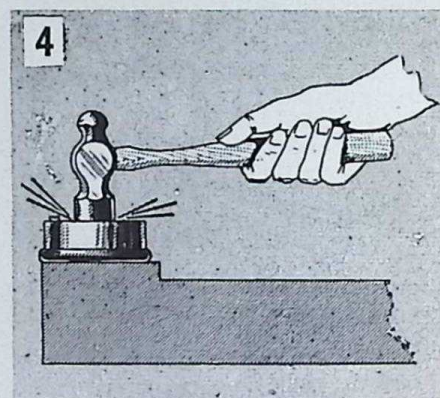
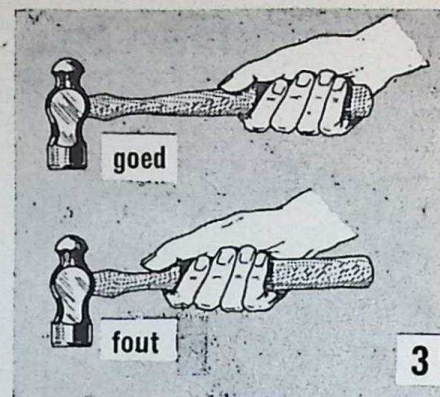
Hoe u een hamer wèl en hoe hem niet moet vasthouden. Logisch dat u meer kracht kunt uitoefenen door de steel zo dicht mogelijk bij het einde te vatten.

Zó behoort de spie in de hamersteel te zitten: zuiver symmetrisch ten opzichte van de hartlijn van de steel en nauwsluitend.

Als er iets niet deugt met die spie, moet u zich niet verwonderen wanneer op een kwade dag DIT gebeurt met uw hamer. Met misschien zelfs wel erger gevolg dan op deze schets staat afgebeeld!

Maak de hamersteel geregeld schoon!!!! Een fettige steel heeft al vele ongevallen ten gevolge gehad!!!

UIT BEDRIJFSVERVOER, jrg. 36. no. 22 blz. 1104/5

Let ook op de stand van de duim; dit is belangrijker dan u denkt, het geeft „richting” aan de slag, m.a.w. het voorkomt blauwe duimen!

Gebruik de hamer zó, dat hij met z'n GEHELE vlak op het voorwerp slaat. Hiermee vermijdt u het ontstaan van bramen.

Dáárvoor is de hamersteel NIET bedoeld. Op deze wijze ontstaan onherroepelijk beschadigingen van de steel... en van uw eigen hand! Gebruik daarom ook nooit de hamersteel om te wrikken of te wringen.

BOELE-BRIDGE

Bij besluit van de Algemene ledenvergadering van de Bridgevereniging „BOELE” is de naam gewijzigd in BOELE-BRIDGE.

Op dezelfde vergadering werd besloten enige onjuiste opvattingen omtrent onze vereniging recht te zetten en meer bekendheid te geven aan het Bridgespel.

De vereniging stelt zich tot doel zoveel mogelijk leden te werven en voor zijn leden iedere woensdagavond een onderlinge wedstrijd te organiseren gedurende het bridgeseizoen. Dit seizoen werd voorlopig vastgesteld te lopen van september t/m. mei.

WEET U

dat Bridge een kaartspel is voor IEDEREEN?

dat U het spel bij ons SPELENDERWIJS leert?

dat U twee maanden lang alleen kennis komt maken met ons en bridge?

dat U pas na die twee maanden behoeft te besluiten of U lid wilt worden?

dat U tijdens onze avonden alle zorgen van de dag én van de TELEVISIE vergeet?

Wij verwachten U op onze a.s. contactavonden, welke elke woensdagavond worden gehouden in de kantine vanaf half acht.

Praat eens 1 avond in de week niet over Uw werk, ONTSPAN Uzelf en komt briden!

Laat BOELE-BRIDGE groeien tot BOELE BRIDGT! Tot woensdagavond half acht!

Het Bestuur.

DE ONDERNEMINGSRAAD

In verband met de beëindiging van de zittingsduur van de huidige ondernemingsraad zullen op 1 december 1959 verkiezingen voor een nieuwe raad plaatsvinden.

In tegenstelling tot de vorige verkiezing zijn de werknemers thans in 6 kiesgroepen ingedeeld. Deze indeling van de zetelverdeling is als volgt:

Werknemers op uurloon:

Kiesgroep I: Personeel ijzeren scheepsbouw 5 zetels
Kiesgroep II: Personeel machinefabriek .. 4 zetels
Kiesgroep III: Restgroep (o.a. schilders, houtbewerkers, transporteurs, magazijnbedienden, elektriciens) 3 zetels

Werknemers op maandloon (beambten):

Kiesgroep IV: Administratief personeel 1 zetel
Kiesgroep V: Technisch personeel 1 zetel
Kiesgroep VI: Toezichthoudend personeel .. 1 zetel
15 zetels

Voor deze verkiezing is nu reeds een lijst van kiesgerechtigde en verkiesbare werknemers opgemaakt. Kiesgerechtigd zijn de werknemers die op 1 januari 1959 de leeftijd van 21 jaar hebben bereikt en op die datum gedurende tenminste 1 jaar onafgebroken in ons bedrijf werkzaam waren. Verkiesbaar tot lid van de raad zijn zij die op de dag van de verkiezing de leeftijd van 23 jaar hebben bereikt en gedurende tenminste 3 jaar onafgebroken werkzaam zijn geweest. De lijst ligt ter inzage bij de loketten van de afdeling Loonadministratie en Personeelszaken en ook bij de secretaris van de Ondernemingsraad, de heer B. Hagoort.

DE VEILIGHEIDSSCHOENEN

Enkele dagen geleden vond op ons bedrijf helaas een voet-ongeval plaats, waarbij het slachtoffer twee tenen gedeeltelijk moest missen.

Dit is voor ons weer eens een reden om U met nadruk het dragen van de **veiligheidsschoenen met stalen neus** aan te bevelen.

Toevallig kwamen in dezelfde week 2 meldingen binnen van gevallen waarbij een zwaar voorwerp op de voet was gevallen.

De betrokken collega's droegen gelukkig de veiligheidsschoenen. De schoenen zelf waren kapot, maar de tenen heel en daar gaat het maar om.

Uit voorraad zijn deze schoenen leverbaar.

Vraag de afdeling Loonadministratie.

VAKANTIE EN ZIEKTE

De houtenscheepmakersbaas K. Nugteren arriveerde zaterdag 25 juni j.l. op zijn vakantie-adres op Schouwen-Duiveland voor, wat hij dacht, een aangenaam verblijf. Binnen het uur na aankomst echter was hij in het Zweedse Roode-Kruisziekenhuis te Zierikzee opgenomen voor een acute maagaanval. Hier en na zijn terugkeer thuis na een geslaagde operatie heeft hij zeer veel belangstelling ondervonden in de vorm van bezoeken zowel als bloemen en fruitmanden, welke de Directie, zijn collega's en de Personeelsvereniging hem zonden.

Hiervoor dankt hij via ons blad alle vriendelijke gevers. Zijn herstel zal nog wel enkele weken vorderen.

Wij wensen hem van harte spoedige algehele beterschap toe.

TOELICHTING OP DE NABETALING VAN HET VERHOOGDE LOON

Op vrijdag 11 september 1959 zijn de nieuwe uurlonen uitbetaald. Deze uitbetaling betrof de loonweek van 31 augustus tot en met 5 september. De verhoging van de lonen geschiedt met terugwerkende kracht vanaf de eerste volle loonweek in augustus, dus vanaf maandag 3 augustus 1959.

De nabetaling geschiedt over 4 weken, namelijk het tijdvak van 3 tot en met 29 augustus.

Deze nabetaling vindt plaats op 25 september. Het bedrag wordt afzonderlijk vermeld in de kolom diversen.

De uitbetaalde niet-gewerkte uren voor vakantie- en snipperdagen worden bij de gewerkte uren geteld.

Over het verhoogde loon wordt, evenals bij de berekening van de vakantie, een gemiddeld tariefpercentage uitbetaald van 33. Voor de akkoordbonnen welke we nog af moeten rekenen, wordt tot en met 29 augustus het oude uurloon gerekend en vanaf 31 augustus het nieuwe uurloon.

Voor de overprocenturen voor avond- en nachtwerk wordt het verschil tussen oud en nieuw uurloon verhoogd met 10 %.

Hieronder volgt een voorbeeld, waarbij is uitgegaan van een verhoging van het uurloon met 12 cent (inclusief verwerking van de huurbijslag).

In het tijdvak van 3 tot en met 29 augustus zijn uitbetaald:

165,75 gewerkte uren.

26,25 niet-gewerkte uren (vakantie)

192,— uren à f 0,12	f 23,04
gemiddeld tarief 33 %	„ 7,60
6 overprocenturen à f 0,12	„ 0,72
vermeerderd met 10 %	„ 0,07
	f 31,43

Hierop wordt ingehouden de reeds betaalde

huurcompensatie van $4 \times f 2,60$

In de kolom diversen komt te staan f 21,03

Over dit bedrag worden berekend de in te houden sociale verzekeringspremies en L.B.

Ook over de uitkeringen wegens ziekte of ongeval en over de uitkeringen uit het sociaalfonds geschiedt nabetaling.

BEMETEL-EXAMENS

Van de deze zomer gehouden Bemetel-examens slaagden:

Scheepsbeschieters:

K. W. de Vogel en J. Schouten.

Machine bankwerken:

A. Ouwers, B. A. van Heek, M. de Jong, B. Sanders, C. Mouthaan, J. M. van der Schans.

Plaat & Constructiewerken:

J. Hoogers.

Afschrijven:

H. de Jong.

IJzerwerken en afschrijven:

G. J. Anninga, J. H. Berkhout, G. van Oossanen, M. Brouwer en W. H. van Driel.

Aan allen onze hartelijke gelukwensen

PERSONALIA

De dienst hebben

- verlaten:**
- 20 juni 1959: A. Huizer, h. mach.bankwerker, I. Overbeek, hellingbediende, mej. M. Veldhoen, typiste, mej. J. A. van Ammelrooy, kantoorbediende.
- 26 juni: A. A. Nijsen, h. mach. bankwerker (volontair).
- 27 juni: B. W. Pieterse, mach. bankwerker.
- 30 juni: M. Veldhoen, tekenaar.
- 4 juli: G. J. Kappe, onderhoudsdraaier.
- 10 juli: M. v. d. Burgt, aank. scheepsbeschieter.
- 11 juli: L. v. d. Schoot, brander.
- 24 juli: P. de Graaf, ll. mach. bankwerker.
- 25 juli: S. Brandsma, ponser/buiger, M. Bergsma, mach. brander, M. Aimi, mach. bankwerker.
- 31 juli: C. B. Geuvers, tekenaar-constructeur afd. Machinebouw, A. Meerkerk, kantoorbediende, Mevr. B. de Winter-v. d. Merwe, assistente bedrijfsgeneeskundige dienst.
- 7 aug.: H. Geerlings, h. ijzerwerker.
- 15 aug.: C. v. d. Weide, h. ijzerwerker, G. Tak, h. mach. bankwerker.

In dienst getreden:

- 22 juni 1959: mevr. B. C. M. Bron-v. Aalst, assistente bedrijfsgeneeskundige dienst.
- 29 juni: C. van Driel, ll. ijzerwerker.
- 1 juli: A. Mul, mach.bankwerker, mej. P. Quist, kantoorbediende.
- 6 juli: mevr. M. Schimmerde Graaf, typiste.
- 13 juli: J. v. d. Werf, hellingbediende.
- 4 aug.: P. Andreakos, h. mach. bankwerker (volontair).
- 6 aug.: G. M. Schoenmakers, ll. pijpenmonteur, K. Dekker en F. de Heer, ll. ijzerwerker, A. Rijdsdijk, ll. mach. bankwerker.
- 10 aug.: J. D. van Rikxoort, ll. mach. bankwerker, W. Kindt, h. ijzerwerker (volontair).
- 17 aug.: P. Spruyt, ll. schilder, C. E. L. A. van Aart en A. W. Hanbrich, ll. ijzerwerker, J. Roelofs en J. W. van Putten, h. mach. bankwerker (volontair), M. v. d. Heuvel, nagelheter, U. Uuldriks, hellingsschipper, L. Bakker, jongste bediende afd. Boekhouding, J. van Es, assistent chef.
- 18 aug.: A. D. Schippers, ijzerwerker.

Naar militaire dienst:

- 30 mei 1959: A. Advokaat, aank. scheepsbeschieter.
- 24 juli: M. de Graaf en D. v. d. Wilt, h. mach. bankwerker.
- 25 juli: G. W. Kooyman, h. ijzerwerker.
- 7 aug.: B. A. Munter, ll. ijzerwerker.

Terug uit militaire dienst:

- 6 juli 1959: A. G. de Jong, kantoorbediende.
- 13 juli: T. C. Dijkgraaff, aank. scheepsbeschieter.
- 22 juli: T. Mak, elek. lasser/brander.
- 6 aug.: H. Heiden, h. ijzerwerker.
- 17 aug.: C. Hokke, h. mach. bankwerker.

In het huwelijk getreden:

- 27 mei 1959: A. van der Gun (aanhouder) met mej. P. J. van der Werf.
- 9 juli: M. J. Jagt (elec. lasser) met mej. J. A. P. Weeda.
- 24 juli: G. van Iperen (ijzertransporteur) met mej. M. Hoek.
- 30 juli: J. de Winter (elec. lasser) met mej. M. Heitman.
- 20 aug.: G. Versluis (ijzerwerker) met mej. G. van Marle.

Geboren:

- 14 juni: Maria, dochter van

B. Westerbeek (onderhouds bankwerker).

- 17 juli: Albertje, dochter van G. Diphooen (hellingsschipper).
- 2 juli: Lena, dochter van T. de Zeeuw (ijzerwerker).
- 3 juli: Gert Jan, zoon van J. Kazen (elek. lasser).
- 5 juli: Adriana Jacoba, dochter van M. Mudde (draaier).
- 8 juli: Jolanda Patricia, dochter van J. de Reus, torenkraandrijver).
- 9 juli: Albert, zoon van A. Buis (kantoorbediende rek. afd.).
- 15 juli: Ariejetta en Hendrika, dochters van H. L. J. Siahailatua (elec. lasser).
- 18 juli: Maria, dochter van W. M. Heinen (pijpenmonteur).
- 27 juli: Jacob, zoon van J. van Oosten (elec. lasser/brander).
- 28 juli: Marianne, dochter van J. van Beek (rek. afd.).
- 29 juli: Jan, zoon van M. Regtop (ijzerwerker).
- 4 aug.: Annelies, dochter van G. Bovenhoff (assistent afd. Boekhouding).
- 6 aug.: Tona, dochter van C. A. Stierman (pijpenmonteur).
- 11 aug.: Richard, zoon van P. v. d. Wouw (magazijnbediende).

AFSCHEID

Het ingaan van de vakantie is altijd een tijdstip, waarop verschillende ouderen het bijltje erbij neerleggen. Zo namen wij 24 juli afscheid van L. Combee, scheepsbeschieter en P. de Jong, machine bankwerker, die resp. 12 en 18 dienstjaren bij ons bedrijf vervulden.

Deze dag was ook de laatste werkdag voor H. van Rietschoten. Deze was 53 jaar als scheepsbeschieter aan ons bedrijf verbonden. Een bekwaam vakman, een zeer goede werker en een prima collega, ging de ruim verdiende rust nemen. Velen in de timmerloods zullen zich hem herinneren als de man, die een belangrijk aandeel in hun groei tot vakman leverde, want wie met hem werkte kon wat leren.

29 juni, een maand voor de vakantie reeds, had de ketelmaker K. Vlegard zijn laatste 8¼ uur gemaakt. 39 dienstjaren zijn voor hem opgetekend.

Wij wensen al deze collega's toe, dat zij nog lange jaren in goede gezondheid met genoegen aan hun relatie met ons bedrijf mogen terugdenken.

BELANGRIJKE GIFT VOOR HET SOCIAAL FONDS „BOELE”

Bij de tewaterlating zowel als de oplevering van de „Alamak” gaf de Directie van Van Nievelt, Goudriaan en Co.'s Stoomvaart Maatschappij N.V. uiting aan haar tevredenheid met ons werk.

Niet alleen mondeling doch ook in de vorm van een storting van f 2.000,— bij de tewaterlating en bij de oplevering f 3.000,—, in totaal dus f 5.000,— in ons Sociaal Fonds.

In de schriftelijke bevestiging van deze storting schreef de Directie daarenboven:

„Het is ons een genoegen hierdoor uitdrukking te kunnen geven aan onze gevoelens van erkentelijkheid voor de goede zorgen welke door U en Uw personeel van hoog tot laag zijn besteed aan ontwerp en bouw van de „Alamak” en de keurige wijze waarop het schip door U werd afgewerkt.”

Graag geeft de redactie deze waarderende woorden via ons blad door.

Het Bestuur van het Sociaal Fonds betuigt daarbij haar dank voor deze vriendelijke en royale geste.